
Veréb László

KIDS WILL BE SKELETONS

Sebőnek a Váli utca 4-be, vacsora mellé

Feuer bei kaputtem Atomkraftwerk – olvasom az egyszerűsített német hírekben, és teljesen hidegen hagy. Más megvilágításba került a világ, kitágult a veszélyérzetem, ha tud az ilyesmi olyat, és nyilván tud, hiszen beszűkülni már beszűkült, ez kétségtelen. Rettegés fog el a boltokban.

A vonatkozó sorozat címe *Csernobil*, és mindenki hallhatott róla. Aki mégsem, az egyáltalán nem hall semmiről, vagy a szervesen önmegsemmisítést választotta, és virtuálisan nem létezik. Az exem mondta róluk (rólam), kezdeti randifázisaink egyik pontjáról talán kissé meggondolatlanul elrugaszkodva: csöves pszichopáták. Ezután muszáj volt regisztrálnom arccal a fészre, de nekik, nekünk mondom, történetünk mára olyan politikai jelentőséggel bír, mint egy rosszul kiszervezett diaszpóra.

Jómagam nemrég fejeztem be a *Csernobilt*, de az is lehet, hogy már hónapokkal ezelőtt. Bezavar a tény, hogy kis híján egyszerre kezdtük el apámmal és az exemmel, és miközben az utóbbi elhagyott, apámékat már nem látogathattam meg a járvány fokozott terjedésében. Egymagamban tudtam csak végezni Csernobillal, és mivel eközben kint az utcán is emberek haltak meg, ízléstelenül apokaliptikusan éreztem magam.

Egyedül meg minden olyan, amilyen a karantén aznapi természete. Összefolyik benne az idő a vírussal, és ez a fajta kavargás egyáltalán nem segít egy mániás depressziósnak. Most épp egy down szakaszban vagyok, ám momentán még van egy kis erőm, tudok beszélni, már úgy értem, hogy effektíve tudok, ebben a pillanatban, esetleg percekben, akár még órákban is képes vagyok kommunikálni más emberekkel. Máskor viszont vakcinális hiánycikk az artikuláció, nem tudom azt kapkodva legyártani hirtelen átértékelte gyáraimban, sokkal kifizetődőbb olcsó maszkot húzva kussban maradnom egy sötét sarokban.

Elsőként beteszem Jakobtól a *Dominiont*, ami halk háttérzenének tűnhet, rutinos, kora esti érfelvágáshoz, különösen egy bizonyos szubkultúra számára, ám ennél jóval bonyolultabb a helyzet. Terjedelmétől függetlenül,

a *Dominion*ban (ami egymagában egy EP-albumot is képez) minden fontos szempont egyszerre érvényesül. Megvan benne Isten, Haza, Család, vagyis számunkra, légbőlkapott apakomplexusos posztkommunistáknak, az elengedhetetlen ihaj-csuhaj. Ezenkívül a *Dominion* zeneileg körkörösén építkezik, végtelenbe hajló dallamíveivel és effektjeivel olyan, mint egy gyógyértelemben vett fémes spirál, mely a zene előrehaladtával egyre távolabban feszegeti kognitív határainkat. Ugyanakkor mindvégig megmarad benne az a szerény tagoltság, posztjellegzetes hangszerelés és líraiság, amelyet nem győzők szeretni ebben a műfajban. A címnél többletmondóbb szimbolikát érzésem szerint nehéz lenne alkotni, és tagadom, legalábbis vitatom, hogy egysíkú volna a hangulata. A harmadik tétel reményteljesen, izgalmasan indul, és végig az is marad, egészen a katarziséig. A lezárás is világos, fényes hangzással operál, ködoszlatta kifelhérített beton. Ez tehát egy. Ez a zene apámhoz kell.

Miután felhívom apámat, a héten már harmadjára, egyből érzem, hogy nincs jó passzban, és hogy totál az idegeire megyek. Hisz miért volnának máshogy, mint hétfő vagy szerda délelőtt, nyilván pontosan ugyanúgy vannak. Persze, nem így ad hangot ingerültségének, atyaiban, de az élelmes gyermek nem arra figyel, mit mond a szülő, sokkal inkább arra, mit tiltanak a szavak.

A sajtóverzió szerint tehát jól vannak, a kertben napoznak a kutyával, idilli vidéki matiné, békeidőben sem tennének mást, hát még most. Viszont nem merik kivinni a dögöt a falon túlra, mert Luther alapjáraton is félsős állat, a vírus pedig a veszettséghez hasonló tüneteket produkál a legtöbb kutyánál. Igazán nem kell közizagzatási képzelőerő ahhoz, hogy kitaláljuk, mit kezd a hatóság a gyanús egyedekkel. Megmaradnak tehát szépen a saját zónájuk határain belül, a bihari negyvennégyes sorszámúban. Felénk már heti kontroll van, állítja apám szinte hencegve, és én máris magam előtt látom, ahogy kidülleszti őszbehajló szőrös mellét, rálép a szalonnasütő peremére, harsányan, félköríves mozdulattal üdvözlö a szomszédot, aki ritkán köszön vissza, akkor is csupán felemagyari, vicinális kötelességből, ilyenkor apám büszkén sertézi a szakállát. Náluk már átvizsgálják embert és állatot, folytatja, házhoz jönnek szűrni szkafanderben, meg minden. Tisztára marslakónak érzi magát. Na, ez van.

Ebből a beszélgetésből is érthető, hogy apám nem az az ember, aki szeret más emberekkel társalogni. Kiváltképpen nem azzal a fiával, akibe több reményt fektetve, nehezebben térül meg az akarata. Ez természetesen egyáltalán nem az én hibám, és ha anyám vagy az exeim közül bárki közbeszól-

na, még mindig belengethetek nekik egy jól irányzott „kettőn áll a vásárt”. Ennyi már méltán ragadt rám terapeutikus utaztatásaim során.

A kötelező egészségügyi körök után rátérek a tulajdonképpeni tárgyra, ami, bár meglehet, ugyanúgy ürügyet képez egy szélesebb, igazából az öngyilkossággal folytatott beláthatatlan dialógusban. Mit szól az ukrán hírekhez, „éés... úgy-amúgy” (gyűlöli Csintalant, innen az enerváló nyelvi csavar), mit szól a *Csernobil* végéhez? Erre apám azt válaszolja, hogy nem hallott az ukránokról, de jobb is, mert a nyelvtörvény óta nem ember az ukrán, a *Csernobilt* pedig nem értette. Mire én, hogy miért nem, erre ő, hogy azért, ezt az azértot meg én nem értem, és így tovább. Végül kiderül, hogy nem tette át a befejező részt a pendrive-ra. Erre azért lett volna szükség, mert nincs otthon okostévéjük, csak „bedugós”. És én még mindent lelkiismeretesen letöltöttem neki, most már biztosan tudom: hónapokkal korábban. Tedd át az utolsó részt is, javasolom, igazából a kellesténél jobban ordítom, tesóm majd segít, ha nem megy. Erre azt mondja, hogy nem, az sem fog menni, ő sem jöhet be, a kapun keresztül osztja az ételt is. Mert-hogy ő vásárol be nekik, a kisfiuk.

Vagyis az öcsém. A lelkiismeret-furdalást keltő hatásszünetet kihasználva bővebben is elmagyarázza, mint oldják meg, hogy ők maguk ne menjenek sehová, miközben a *Dominion* öt és hat perc között átlép a második tételbe, amit én csak „sejtelmesnek” nevezek.

Apám szó szerint veszi a lakhelyelhagyási tilalmat, anyám pedig apám szavát. Mindketten példás kisnyugdíjasok, csapatnyi sovinizmussal, egy túlélő nemzet gerincét alkotják, ahogy most kinéz, a jövő Magyarországot. Illedelmesen végighallgatom, és mivel őszintén aggódok értük, majdnem szakadatlanul oda is figyelek. Miután befejezte monológját, melyet mint általában, most is, egy viktoriánus ódával zár, amit, ha nem volna ténylegesen őszinte vallomás, még akár visszhang-propagandának, mintegy társadalmi automatizmusnak is tekinthetnők, már csak hallgatunk. Érzem, már nagyon menni akar, és így már én is. De nem tesszük le. Percek, de tőlem akár órák is eltelhetnek így. Majd hirtelen, ám nem váratlanul, mint aki ezt a beszélgetést is megnyerte, újra emlékeztet rá, hol születtem: „ez (az) nem a bűnös város...” Anyámnak elfelejti átadni a telefont.

Mintha valaki nagyon messze fentről elengedett volna egy mikrofont, nagyot puffanok, ám kizárólag a magam számára, ripacs-színpadiasan, ékes példányául elmúlófélben tévelygő későharmincas generációknak. Ugyanakkor meglepődöm, hogy a beszélgetés után továbbra is életben vagyok, sőt, választásom is van a hogyantovábbra. Nemcsak kommunikáció-, de dön-

tésképes is vagyok. Ez magamhoz és hivatalosan diagnosztizált állapotomra nézve is rendkívüli, már-már szétvet a vitalitás, holott, a legtöbb szakmai skálán minimum nyolcvanszázalékpontos értéket érek el szeveritásban, ami igazán figyelemreméltó. A következő pillanatban már azt fontolgatom, hogy ráírok Virágra, ugyan árulná már el, mikor óhajtja eltakarítani a redvász faszba a maradék két dobozát.

Ha nem ismerném, vagy legalábbis nem gondolnám azt, hogy ismerem, biztosra venném, hogy szórakozik velem. De az „ex” kitételrel párhuzamosan már elengedhetetlen feladat az ismerős társ ismeretlen ellenségként való mumifikálása, hiszen nem is annyira kendőzetlenül, csak egy bűdös kurvát szeretnék kapni, mire mindennel végeztem.

Bemutatnám akkor az exemet: (felelősségteljes + jó csaj – benne van a korban) + (gyereket akart + én nem) * (félrekúrt³) = bűdös kurva dobozokkal.

Egy pillanatra az is megfordul a fejemben, hogy akár az új, egyébiránt feltehetően lepattanó faszijának a nevét is megemlíthetném, ha még emlékeznek rá egyáltalán, és egy harmadik személyt bevonva nyithatnék szabad utat a bennem forrongó elkeseredésnek. Vagyis kommentelő lehetnék egy magam számára képzelt kommunikációs térben, és kontrollálatlan megjegyzésekkel árasztathatnám el a virtualitás rám eső részét, választ nem várva, természetesen. Ez az a pont, ami megelőzi a beszámíthatatlanságot, nem melleleg a point of no returnt, ha elfogadjuk az idő mint a mozgás számának létezését, mely definíció szerint mindig van egy pont egy másik pont előtt. Persze ezt nem muszáj megtennünk, sőt. A *Csernobil* talán második részének végén egy ilyen ponton kerestek önként jelentkezőket a halálra, hogy megmentsenek több százmillió embert. Végül hárman jelentkeztek. Én biztos nem lettem volna közöttük.

Miközben játszom a duli-fulit, még mindig kizárólag a magam számára, megbotlom az egyik dobozban, és elesem. A padlón, a mai nap folyamán először, elcsordul a nyálam, végigfolyik a nyakamon, a már amúgy is foltos pólóm felé, amit iszonyatosan nehéz, már-már lehetetlen átvennem. Nincs mit tenni, egy klisé lettem, mert ez is a gyógyszer mellékhatása. Koordinációs problémáim vannak, átbukok dolgokon, levállalom az ajtófélfát, késnek a reflexeim satöbbi. A jó hír, hogy alig vagy egyáltalán nem érzek fájdalmat. Úgy általánosságban mondhatom, ha álltamban üt be a krach, vagy ahogy mi, szakavatottak hívjuk: a „váltás”, egyértelműen veszélyesebb a helyzet. És különösen megalázó, ha társaságban éri az embert. Igaz, miért érné társaságban.

Az eséstől kezdek lenyugodni, ami jót tesz. Természetszerűleg gyáva emberként elégséges önigazolással jár. Nem írok rá Virágra, nem hívom fel, nem kezdeményezek, hagyom a magánéletemet tovább folyni, a maga, tehát tőlem és másoktól független medrében, hadd csordogáljon kedvére, kész, passz. Nemsokára azonban jön a felocsúdás, a reményvesztett önkontrollal vegyes vágyódás. A *Dominion*ban tizenöt és fél percnél felcseng a harmadik, „reményteljes” tétel.

Bőgni kezdek, mint akinek ezt is receptre írták fel, előkeresek néhány régi közös fotót, ahol még mindeneket átható, rózsaszív tiszavirág-állapotban lebegtünk, mi, akik akkor bárki mások is lehettünk volna, felcserélhető, önhitt fogyasztóidioták, és amely képeken (mostanra ekkorkára szublimálódott az esszencia) Virág szexi pózokat vág be, nota bene pucsít, miáltal kényszeredett önkielégítésbe kezdhettek a túlélésért, mint az a kamionsofőr, akit huszonevesen lestünk meg haverokkal Baden-Baden mellett egy autópálya parkolójában. Napokig röhögtünk szerencsétlenül. Csakhogy ez sem jön össze, mert a gyógyszer súlyos libidómegvonással jár a kezdeti „rászoktatási” szakaszban. Magyarul és gyakorlatilag, nem áll fel egy ideje, bármit és bárkit is tesznek le élém.

Akkor ma mégis másképp lesz, törjük meg a monotóniát, csak szépen bátran. „Szia...”, kezdeném, de ennél tovább nem jutok, na nem technikai okokból, inkább mert teljesen abszurd minden megszólítás a mi helyzetünkben. Jóllehet, nem így terveztem a merevedést, most mégis konformkatonán állapotban várom a csodát, ami nem fog eljönni, de nem is ez a lényeg. Nem az eljövétel, maga a várakozás a fontos, a tisztességes próbálkozás színjátéka. És mint minden színjáték, a valóságban ez is érvénytelen, bármennyire is igaz.

Vagyis nem történik semmi. Túl vagyunk a zúzáson, a katarzison, a *Dominion* a lecsengés felé tart, itt már csak rezonál a maradék effekt. Érzésem szerint erre semmi szükség, önkényes húzása-nyújtása a dolgoknak. Nem is várom meg, hogy befejeződjék, mert hirtelen felhív anyám, akivel apám önkényes mulasztása okán ma még nem beszélhettem, és aki már biztosan nagyon aggódik.

Anyám úgy szeret, mint egy elefántszívű unikornis a valaha volt leghoszszabb mesében. Ehhez a beszélgetéshez tökéletes választás lesz Rachel's-től a *Water from the Same Source*, a maga finom-patetikus zongorajátékával, gyönyörded (bár természetesen a műfaji sztenderdnek megfelelően nem túl bonyolult) vonós hangszerelésével, ironikus kakofóniájával, ez a dal lesz a mai második. Számomra arra mutat rá, hogy anya tényleg csak egy van, aki

nem ereszt, mindenkor vigyáz énréám, belőle jöttem, és hiába megyek kedvem szerint másba, ő minden körülmények között ott marad velem, mint szex után a lefolyó. Attól függően, hogy meddig fogunk beszélni, engedem az albumot tovafutni, mert a *Systems / Layers* úgy, ahogy van, jól sikerült.

Anyám kezdetben percekig szidja apámat, mert az nem figyel rá, nem érdeklő őt más, csak a kutya és a barkácsolás. A vírus sem számít, Viktor úgylégy legyőz mindeneiket. Szokásos prológusaink egyik változata, alatta türelmesen hümmögök, mintegy átlapozom, azt is pontosan tudom, meddig tart, úgyhogy csinállok gyorsan egy erős feketét. Aztán nagyot nézek.

Virág megkereste, elköszönt tőle. Mégis mondjam már meg, én mégis (anyám hajlamos az irritáló szóismétlésekre) miért nem köszönök el az ő szüleitől? Ő nagyon szerette Virágot (igaz, anyám minden exemet nagyon szerette), és biztos benne, hogy Virág már gyereket akart (jó, igazából ezt is Virág mondta neki). Én mégis miért nem akarok még mindig gyereket? Nem válaszolok egyből. Mégis, fiam, hogy lesz így gyereked?? Értem, anyu, a kérdést, felesleges megismételned.

Kudarcosabbnál kudarcosabb élettapasztalataim során megtanultam, hogy ha egyenesen akarsz hazudni egy nőnek, azt őszintén kell csinálni. És mivel minden eddigi fontosabb kapcsolatomban állítólag anyám apám általi elnyomásának tudattalan kompenzációja folytán ment tönkre, most nem akarom felesleges köröknek kitenni édesanyámat. Ezért megvallom neki, hogy fogalmam sincs, illetve egészen pontosan azt mondom neki, hogy azt hiszem: sehogy.

Hallom, ahogy egyből zokogni kezd a vonal túloldalán, amitől szakadozni kezd a net, egyúttal engem mitológikus félelem fog el. Mindazonáltal az a határozott érzésem támad, hogy már-már túlon túl hamar kezdte a sírást, és a hideg futkos a hátamon a gondolattól, hogy meg se várta a válaszomat, mintha csak erre készült volna, és eleve: csak azért hívott volna fel, hogy sírhasson. Meg nem született unokakérdés ide vagy oda. Így ahelyett, hogy megnyugtattám, mint szorgos, kötelességtudó kisdede, bal agyféltekém viharos tengerén most sorban második pszichoterapeutám intelmei felé veszem az irányt, aki ugyan betegesen nőgyűlölő, de rámutatott a tetten érhető tényre, hogy anyám tipikusan sírással operál, ha az elengedés folyamatát kívánja lassítani. Kásás Ernő szerint olyanok a manipulatív nők, mint az a szakadék, amelybe bele is néznek.

Ernő nőgyűlölete igazán méltatlan a pillanathoz, de mivel édesanyám tovább zokog, tulajdonképpen ráérek. Úgyhogy ezzel a szakadékérzéssel aztán szembeállítom Gyarmati Kleó szakértelmét, a harmadik és eddigi utol-

só terapeutámét, aki szerint lényegében mindenről apám tehet, és rajta keresztül nagyapám, miáltal ott vagyok, ahol a part szakad. Kleó ugyan, mint minden kortárs, harmadik (vagy negyedik?) generációs feminista, politikai céljaitól vezérelve szükségszerűen pozitívista, ugyanakkor meglepően sötéten látja a monogámiát, és az azzal kéz a kézben járó, újjászülető család intézményét. Szerinte az effajta folyamatoknak csakis egy azonos kimenetele és állandó jellemzője lehet, legyen az formáját tekintve fizikai, pszichológia (verbális) vagy spirituális (nonverbális) – ezt az utolsó kategóriát én igazán nem tudom mire vélni, na mindegy. Továbbá Kleó szerint a családon belüli erőszak olyan, mint a szívárvány. Mindenki megbámulja, esetleg le is fényképezi, de lényegében nem tehet ellene vagy érte semmi egyebet.

Ennek a szembeállításnak számomra persze semmi értelme, mert akárkinék is van igaza, én mindenképp rosszul járok. A kettő között pedig nem lehet az igazság, még ha természetesen pontosan ott is van, mert az ember egyszerűen nem hajlandó helyesen gondolkodni, bármit is jelentsen az.

Miközben édesanyám már a szipogás felé tart, tehát tulajdonképpen túl vagyok kötelmeim nehezen, arra a végkövetkeztetésre jutok, hogy mennyivel egyszerűbb lett volna minden, ha az első pszichoterapeutám egyben az utolsó is. Egy pályakezdő férfiről beszélek, aki legalább joggal nem tudott semmit. Mert ami nekem az egész kócerájából lejött, mondanom sem kell, egy rahedli pénzért, az anyyi, hogy Kleó férfigyűlölete méltó párja Ernő nőgyűlöletének a rivális oldalon, ettől eltekintve azonban mindketten inkompetensek, lévén nem képesek segíteni másokon. A legokosabb, amit tehetek (most is ezt teszem), hogy elképzelem őket egy továbbképző szakmai konferencia tetszőleges mosdójában, mint basznak, akár a bagzó nyulak.

Pszichomókusok, helyesbíték félhangosan. Tessék? Semmi. Ne sírj, anyu, kérlelem, kissé már bágyadtan, rutinból, érzem, fogynak a szavak. Vitalitásom, akár egy újabb hatalmas jégtábla valahol messze északon (vagy délen?), már a múlté, miközben megszólal az emlékeztető, hogy vegyem be a gyógyszert. Most mennem kell, mindjárt visszahívlak, ha tudlak. Addig is nyugodj meg. Szereetlekeek...

Filmszakadás. Valamikor kora este felé ébredhetek fel, arccal a konyhaasztalon, mellettem éles kések, nem probléma. Érthetetlen módon mégsem vagyok szuicid. Azonkívül valamennyire regenerálódtam. Újdonsült energiafoszlányaimat elégetve azonnal felhívom Virágot, de csak miután beraktam a Pearl Jamtól a *Nothingman*, ami igazából nem számít bele a mai top háromba, hisz nem terveztem be előre. Az ilyesmire, ha másra mára nem is, elengedhetetlenül ügyelek, és mialatt kicsöng a telefon, már arra

gondolok, hogy rosszul választottam, igazából a *Rocket mant* kellett volna beraknom Elton John előadásában, hiszen én vagyok az, aki kezdeményez.

Már késő, felvette. Én vagyok, kezdem. Tudom, kezdi. Te figyelj, mi a szarnak hívogatod anyámat, mégis mit akarsz tőlem? Semmit. Te mi a szarrért hívtál, és te mi a szart akarsz tőlem?? Semmit. Helyben vagyunk. A kurva anyád! Baszd meg! Téged basszon meg az a rohadt fasz!

Azzal lecsapom. Én csaptam le, tehát én nyertem. Bátran harcoltam, hisz felhívtam, és Virág elesett. Nem fog visszahívni, minek is hívna. Jó, lehet, hogy vissza fog hívni, de csak azért, hogy ő is lecsaphassa. Ördögös dramaturgia, végtelen pingpong-randira hívna korhadtt szíveink elzáródott csücskeibe. De nekem is volt gyerekszobám, nem leszek partner ebben.

A nap fennmaradó részét, és könnyen meglehet, az elkövetkező napokat is némán, étlen-szomjan fogom eltölteni a négy, egyre jobban rám szűkülő, koszlott fal között, külön kiélvezve kiteljesedő inszomniámat és az egyre ritkuló tudatos ébrenlét pillanatait övező pánikrohamokat, hogy végül, közvetlenül a fulladásos halál rémétől elmenekülve, kimerészkedjem az utcára.

Odakint a szabadban újra rá fogok keresni az ukrán hírekre (nincs menekvés, jelenleg már mintegy kisleföldnyi területen ég az erdő, közvetlenül a volt csernobili erőmű környezetében), a hatósági előírásokat akkurátusan betartva maszkot húzok, minimum másfél méterre elhúzódva minden emberi és állati létezésről, várva várt vírusomat elkerülendő.

Bármikor is történjen ez, meg fogom hallgatni a mai top három utolsó tagját, egy Mogwai klasszikust. Tudom, érzem, ergo meglehet, megtettem egy fontos lépést a gyógyulás felé. Készen állok egy újabb mániás szakaszra, hogy tovább építhessem minden idők legjobb száz posztrock számának saját elemzését, mely az én vitathatatlan hagyatékom egy kétes érdemű utókor számára.